

Zaaknummer : 946306
Team : IASZ
Portefeuillehouder : J.F. Struijf
Openbaarheid : Actief openbaar

ONDERWERP

Collegebericht: Verrekening inkomsten met bijstand (Schriftelijke vragen aan het college)

INDIENING

Steller vragen: Oscar Boeder
Datum: 19-11-21
Graag beantwoorden vóór: 15-12-21

INLEIDING

Het CDA heeft berichten ontvangen dat een inwoner is geconfronteerd met een onrechtmatige verrekening van de uitkering met (toekomstig) salaris van een nieuwe baan. Naar aanleiding van dit bericht heeft het CDA een onderzoek gedaan naar de eisen die door de gemeente worden gesteld aan een inwoner in de bijstand die inkomsten heeft/gaat ontvangen. Het onderzoek leidt tot de volgende vragen:

Vraag 1

Bent u bekend met het artikel in Trouw van 22 oktober 2021

“Na jaren in de bijstand vond ze eindelijk werk, maar dat veroorzaakte een kettingreactie aan ellende”

<https://www.trouw.nl/economie/na-jaren-in-de-bijstand-vond-ze-eindelijk-weer-werk-maar-dat-veroorzaakte-een-kettingreactie-van-ellende~b1fd247b/>

Antwoord

Het college is bekend met het artikel

Vraag 2

Bent u bekend met het artikel in Trouw van 25 februari 2021

“Zes op de tien uitkeringsgerechtigden komen in de financiële problemen zodra ze gaan werken.”?

Antwoord

Het college is bekend met het artikel.

Vraag 3

Op welke manier wordt dit deel van de Participatiewet (Participatiewet, IOAW, IOAZ) door IASZ in Heemstede en Bloemendaal uitgevoerd?

Antwoord

Bij ontvangst van de salarisstrook wordt gekeken of het inkomen, na aftrek van een eventuele wettelijke vrijlating, uitkomt boven de van toepassing zijnde bijstandsnorm. Wanneer dit zo is wordt de uitkering beëindigd. Wanneer dit niet zo

is wordt de uitkering voortgezet onder verrekening van het inkomen dat resteert na een eventuele vrijlating.

Vraag 4

Welke formulieren heeft het college aangaande het doorgeven van wijzigingen en inkomsten?

Antwoord

Voor het doorgeven van inkomsten heeft de gemeente het Inkomstenformulier. Voor het doorgeven van wijzigingen het Wijzigingsformulier.

Vraag 5

Welke termijnen dienen gehanteerd te worden bij het aangeven c.q. doorgeven van wijzigingen?

Antwoord

Wijzigingen moeten binnen een redelijke termijn worden doorgegeven. De gemeente vraagt om wijzigingen binnen 14 dagen door te geven. Dit wordt ook zo gecommuniceerd in de folder "Wegwijzer werk en uitkering". Mits de wijzigingen zelf worden doorgegeven heeft een beperkte overschrijding van deze termijn geen gevolgen.

Vraag 6

Wordt er in onze gemeente ook inkomsten geschat, inkomsten die nog niet ontvangen zijn en vervolgens in mindering gebracht op de bijstandsuitkeringen?

Antwoord

Er worden geen inkomsten geschat door de gemeente. De systematiek van de Participatiewet maakt dat het recht op bijstand steeds maandelijks wordt bepaald.

De daadwerkelijk ontvangen inkomsten worden, onder aftrek van de vrijlating als hier recht op is, verrekend met de bijstandsuitkering. Als een klant een loonstrook pas erg laat ontvangt, maar de inkomsten wel zijn ontvangen wordt het inkomen verrekend op basis van de opgave door de klant. Verificatie en zo nodig correctie, vindt dan achteraf plaats.

In een uitzonderlijk geval kan het zo zijn dat ook het inkomen later wordt ontvangen waardoor de verrekening niet meer met de betreffende maand kan plaatsvinden. Wanneer dit het geval is wordt met de klant besproken hoe deze de inkomstenverrekening wil laten plaatsvinden; een maand achteraf op basis van de loonstrook (hetgeen leidt tot een vordering bij het definitief verlaten van de uitkering) of voorlopig op basis van de, door de klant doorgegeven, (geschatte) inkomsten. Dit kan alleen wanneer de klant dit de beste oplossing vindt.

<https://www.gemeente.nu/sociaal/bijstand/gemeenten-negeren-de-wet-bij-uitvoering-bijstand/>

Vraag 7

Wat is de betaaldatum van de bijstandsuitkering in de maand en hoe verhoudt dit zich tot de betaling van vaste lasten?

Antwoord

De uitkering wordt altijd betaald minimaal 2 werkdagen vóór het einde van de maand. Dit zodat de vaste lasten vóór de eerste van de maand kunnen worden betaald uit de uitkering (en eventueel het salaris). De betaaldatum van de uitkering per maand is terug te vinden op de website van de IASZ.

Vraag 8

Hoe wordt er omgegaan met wekelijkse, 4 wekelijkse en maandelijks inkomsten uit een voorliggende voorziening, graag voorbeelden? En is de burger op de hoogte van deze werkwijze en op welke wijze?

Antwoord

De doorgegeven inkomsten worden, voor zover het geen maandinkomen betreft, op basis van de loonstroken omgerekend naar een maandinkomen (mits de betreffende periodes de maand overschrijden). Anders wordt het inkomen verrekend op basis van de overlegde loonstroken die op de maand betrekking hebben. De daarop volgende maand vindt een herberekening plaats op basis van de aanwezige loonstrook die deels betrekking heeft op de vorige maand. De klant wordt hiervan op de hoogte gesteld via een schrijven waarin de correctie wordt uitgelegd. Voor een voorbeeld zie de bijlage (onderaan collegebericht).

Vraag 9

Wordt de inwoner wegwijs gemaakt hoe om te gaan met wisselende inkomsten, te denken valt aan een cursus "Wisselende Inkomsten" (liquiditeitsprognose, werken met een beheer en leefgeldrekening, AWIR en heffingskortingen)?

Antwoord

Zolang een klant bijstand ontvangt is er sprake van een aanvulling op het inkomen tot bijstandsniveau. In principe is het inkomen dus iedere maand vrijwel gelijk, zelfs als het bestaat uit meerdere bronnen. De financiële gevolgen van (parttime) werken (zowel de positieve gevolgen als de aandachtspunten) worden met de klant besproken. Wanneer een klant een hoger inkomen ontvangt dan de bijstandsnorm wordt de uitkering beëindigd. In de beëindigingsbeschikking wordt de klant gewezen op de mogelijke consequenties die het nieuwe inkomen kan hebben voor de hoogte van de toeslagen. In de nazorg-gesprekken die de IASZ wil gaan voeren met klanten van wie de uitkering recent is beëindigd zal dit ook aan de orde komen.

Vraag 10

Hoe wordt er omgegaan met de vrijlatingsregelingen?

<https://www.gemeente.nu/sociaal/bijstand/gemeenten-verbouwereerd-door-rechterlijke-uitspraak-bijstand/>

Antwoord

De recente uitspraak van de CRvB is aanleiding geweest om de uitvoering van de wettelijke vrijlatingsbepalingen tegen het licht te houden. De gemeente past de wettelijke vrijlatingsregelingen toe conform de uitspraak. Dit betekent dat de vrijlating eerst wordt berekend en afgetrokken van het inkomen, waarna pas beoordeeld wordt of er nog recht is op aanvullende bijstand. Dit geldt alleen bij uitkeringsgerechtigden die al bijstand ontvangen én recht hebben op een van de bovengenoemde vrijlatingen.

Collegebericht

Collegevergadering: 07-12-2021

Voor mensen met een uitkering die parttime werken heeft de gemeente Heemstede nog een aanvullende regeling nadat de wettelijke vrijlatingstermijn is verstreken: de activeringspremie. Beide regelingen worden toegelicht in de folder "Parttime werken met een uitkering".

BIJLAGE

- Voorbeeld bij vraag 8

Bijlage

Voorbeeld bij vraag 8: berekening wisselende inkomsten uit arbeid per week

Mevrouw X heeft een alleenstaande uitkering van € 1000 (fictief bedrag). Mevrouw heeft daarnaast inkomsten uit uitzendwerk. Zij krijgt haar inkomen in wekelijkse perioden uitbetaald. Zij draait wisselende diensten, waardoor haar inkomsten schommelen.

De bijstandsuitkering wordt maandelijks betaald op het einde van de maand. In de Participatiewet ligt besloten dat inkomsten toegerekend worden aan de periode waarin ze verworven zijn (er kunnen nooit meer inkomsten verrekend worden, dan er recht op uitkering is). Inkomsten mogen 6 maanden achteraf verrekend worden met de bijstandsuitkering, wat wil zeggen zonder dat er eerst terug moet worden gevorderd.

Ter verrekening met de uitkering van november, overlegt mevrouw voor de betaling van de uitkering over november haar inkomstenverklaring en drie loonstroken. De vierde loonstrook heeft zij eind november nog niet ontvangen, ook heeft zij zelf geen schatting doorgegeven.

Haar inkomsten bedragen € 150 over 1 t/m 7 november, € 375 over 8 t/m 14 november en € 225 over 15 t/m 21 november. Totaal € 750.

Mevrouw heeft geen recht op vrijlating. Het recht op uitkering in november is dan € 1000 - € 750 = € 250.

Ter verrekening met de uitkering van december overlegt mevrouw vervolgens haar inkomstenverklaring en onder meer de loonstroken over 22 november t/m 28 november (€ 75) en 29 november t/m 5 december (€ 150). Van deze laatste periode van 7 dagen tellen 2 dagen (29 en 30 november) nog mee voor november. Dus € 150/7 dagen = € 21,43 per dag x 2 = € 42,86.

Nu alle loongegevens over november aanwezig zijn, kijken we terug naar de bijstandsbetaling over november. De volgende berekening vindt dan plaats:

Uitkeringsnorm:	€ 1000,00
Inkomsten:	€ 750,00
Inkomsten:	€ 75,00
<u>Inkomsten:</u>	<u>€ 42,86 -/-</u>
Uitkeringsrecht	€ 132,14

Nu de inkomsten die verworven zijn in de maand november lager uitkomen dan de uitkeringsnorm kan het recht op uitkering worden voortgezet. In dit geval worden de te weinig gekorte inkomsten van 22 november t/m 30 november in mindering gebracht op de uitkeringsnorm van december.

Er is € 250 betaald en er is achteraf recht op € 132,14. Dus € 117,86 wordt verrekend met de maand december.